

Національний
транспортний
університет

ВК. Міжнародне право збройних конфліктів

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський)*

Дні занять, час занять, аудиторія: будуть доступні згідно розкладу за посиланням <http://www.ntu.edu.ua/studentam/rozklad/>

Кафедра Господарського та транспортного права

Лекції проводить

Доцент кафедри господарського та транспортного права Вітко Олександр Юрійович

Контактна
інформація

pacta1@gmail.com
телефон кафедри у форматі: відсутній

Адреса, номер
аудиторії

м. Київ, пр-т Володимира Івасюка, 2, ауд. 412

Час консультацій

Семінарські / практичні / лабораторні заняття проводить

Доцент кафедри господарського та транспортного права Вітко Олександр Юрійович

Контактна
інформація

pacta1@gmail.com
телефон кафедри у форматі: відсутній

Адреса, номер
аудиторії

м. Київ, пр-т Володимира Івасюка, 2, ауд. 412

Час консультацій

Анотація дисципліни

Прийнятий після Другої світової війни Статут ООН сформулював глобальну мету: «звільнити прийдешні покоління від нещасть війни», «підтримувати міжнародний мир та безпеку».

Нажаль, незважаючи на закріплені в сучасному міжнародному праві, зокрема в Статуті ООН, Гельсінському акті 1975 р. тощо основоположних імперативних принципів: незастосування сили та погрози силою в міжнародних відносинах, мирного вирішення міжнародних спорів, суверенної рівності держав, територіальної цілісності та непорушності кордонів в Європі – збройних конфліктів (як міжнародного, так і не міжнародного характеру) уникнути не вдалося.

Збройна російська агресія проти України стала черговим сумним підтвердженням недосконалості та недостатній ефективності міжнародного права сьогодення, що зумовлює нагальну потребу в удосконаленні його механізмів, в тому числі Гаазького та Женевського права збройних конфліктів.

Будь-яка війна завжди ставить під загрозу усі, в тому числі базові, цінності та права людини – насамперед право на життя, здоров'я та безпеку.

Міжнародне право збройних конфліктів або також відоме як Міжнародне гуманітарне право покликане, в першу чергу, мінімізувати руйнівні наслідки війни шляхом правового визначення меж, форм та методів військових дій, статусу комбатантів та некомбатантів, а також незаконних

комбатантів, захисту цивільних об'єктів та жертв війни (військовополонених, поранених та хворих, цивільних). Ще одна важлива складова права збройних конфліктів – обмеження застосування на війні озброєнь, які: мають невибіркову дію (зброя масового знищення, протипіхотні міни, міни-пастки, неприкріплені морські міни, касетні боєприпаси тощо); завдають надмірних страждань чи спеціально спричиняють каліцтво (експансивні кулі, запалювальна зброя, лазерна зброя, боєприпаси, що утворюють невідшукувані осколки тощо).

Більш глибокому вивченню цих актуальних питань і присвячена дана навчальна дисципліна.

За наслідками вивчення цієї дисципліни студенти опановують знання щодо правових питань становлення міжнародного права збройних конфліктів (міжнародного гуманітарного права), поняття та суб'єктів міжнародного права збройних конфліктів (міжнародного гуманітарного права), джерел (форми) міжнародного права збройних конфліктів, сутності міжнародного права прав людини та обмеження прав людини і відступу від них під час війни (збройних конфліктів), принципів міжнародного права збройних конфліктів (міжнародного гуманітарного права), учасників та неучасників збройних конфліктів, понять військових та цивільних об'єктів, заборонених методів і засобів війни, поняття та видів збройних конфліктів, відповідальності в сфері збройних конфліктів, сутності міжнародної військової безпеки.

Відповідні знання норм міжнародного права збройних конфліктів та практичні навички у їх застосуванні наразі можуть знадобитись будь-якому юристу, який планує працювати як в сфері національного права, так і в сфері міжнародного права.

У першу чергу набуття знань щодо міжнародного права збройних конфліктів в наш час є необхідним для працівників правоохоронних органів, які фіксують та розслідують військові злочини РФ проти населення України, а також для юристів, адвокатів, які відстоюють, захищають права та інтереси постраждалих від військових злочинів РФ в триваючому наразі збройному конфлікті (війні) на території України.

Крім того, дані знання необхідні для суддів, помічників суддів, адже суди України наразі розглядають кримінальні та цивільні справи, пов'язані зі збройною агресією РФ, військовими злочинами РФ, завданням РФ шкоди, збитків населенню України від розпочатого РФ цього збройного конфлікту.

Крім того, дані знання також знадобляться й іншим юристам, які працюють в інших сферах, у тому числі, які працюють в міжнародній сфері.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є положення щодо міжнародного права збройних конфліктів (міжнародного гуманітарного права) та пов'язаних з ним правових питань.

Міждисциплінарні зв'язки:

Попередньо вивчають: «Теорія держави і права»,

Паралельно вивчають: «Європейські стандарти господарської та транспортної діяльності».

Послідовно вивчають: «Методологія застосування та тлумачення верховенства права».

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів:

Модуль 1. Перша частина

Тема 1. Становлення міжнародного права збройних конфліктів (міжнародного гуманітарного права)

1. Сутність понять права збройних конфліктів (міжнародного гуманітарного права), міжнародного права прав людини.
2. Історія формування міжнародного права збройних конфліктів (міжнародного гуманітарного права).

3. Співвідношення міжнародного права збройних конфліктів, міжнародного права прав людини з загальною системою міжнародного права.
4. Застосування міжнародного права збройних конфліктів і міжнародного права прав людини.

Тема 2. Поняття та суб'єкти міжнародного права збройних конфліктів (міжнародного гуманітарного права). Джерела (форми) міжнародного права збройних конфліктів

1. Поняття міжнародного права збройних конфліктів (міжнародного гуманітарного права).
2. Суб'єкти міжнародного права збройних конфліктів.
3. Джерела (форми) права збройних конфліктів.

Тема № 3. Сутність міжнародного права прав людини та можливість обмеження прав людини і відступу від них під час війни (збройних конфліктів)

1. Нормативне регулювання міжнародної сфери прав людини.
2. Поняття міжнародного права прав людини.
3. Можливість обмеження прав людини і відступу від них під час війни (збройних конфліктів).

Модуль 2. Друга частина

Тема № 4. Принципи міжнародного права збройних конфліктів (міжнародного гуманітарного права)

1. Види основоположних принципів міжнародного права збройних конфліктів (міжнародного гуманітарного права).
2. Принципи рівноправності, відсутності взаємності, гуманності.
3. Принцип пропорційності.
4. Принцип проведення розрізнення.
5. Загальні принципи міжнародного права, спрямовані на недопущення збройних конфліктів.

Тема № 5. Учасники та неучасники збройних конфліктів. Військові та цивільні об'єкти. Заборонені методи і засоби війни

1. Категорії учасників та неучасників бойових дій.
2. Статус комбатанта.
3. Незаконні комбатанти.
4. Неучасники збройних конфліктів.
5. Учасники неміжнародних збройних конфліктів.
6. Категорії цивільних і військових об'єктів.
7. Заборонені методи і засоби війни.

Тема № 6. Поняття та види збройних конфліктів. Ведення морської війни. Припинення збройних конфліктів

1. Поняття збройного конфлікту.
2. Види збройних конфліктів.
3. Міжнародний збройний конфлікт.
4. Неміжнародний збройний конфлікт.
5. Ведення морської війни.
6. Припинення збройних конфліктів.

Для заочної форми здобуття вищої освіти: - активність під час навчальних занять (відповідь під час усного фронтального опитування, під час дискусійного обговорення теми заняття тощо) – 10; - виконання завдань для самостійної роботи – 40.	Не передбачено освітньою програмою та навчальним планом		
--	--	--	--

Критерії оцінювання: Додаток 1 до Положення про організацію освітнього процесу у Національному транспортному університеті

http://vstup.ntu.edu.ua/pro_orhanizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf

Політика несвоєчасного проходження контрольних заходів.

Поточний та підсумковий контроль проводяться згідно з графіком освітнього процесу та встановленими Науково-методичною радою НТУ графіками. У випадку неявки здобувача вищої освіти на підсумковий контроль з поважних причин можливе індивідуальне проведення контролю в узгоджений з викладачем термін за наявності дозволу деканату факультету / директорату інституту. Повторне складання екзамену у випадку отримання незадовільної оцінки допускається не більше двох разів: один раз – викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету / директором інституту.

При поданні індивідуального завдання пізніше встановленого терміну без поважної причини оцінка буде знижена на 10 %. Технічні проблеми (поломка обладнання, проблеми з друком) не є поважною причиною для несвоєчасного подання індивідуального завдання.

Політика перескладання. Упродовж тижня після оголошення результатів поточного контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача за роз'ясненням і/або з незгодою щодо отриманої оцінки. У випадку незгоди з рішенням оцінювача щодо результатів підсумкового контролю здобувач освіти може звернутися до оцінювача з незгодою щодо отриманої оцінки у день її оголошення. Повторне проходження підсумкового контролю з метою підвищення позитивної оцінки не допускається.

Політика відвідування та / або активності. Відвідування навчальних занять є обов'язковим для здобувача освіти. Невиконання здобувачем освіти завдань, що визначені індивідуальним навчальним планом практичних/семінарських/лабораторних занять, через відсутність на заняттях є підставою для прийняття рішення про недопущення до підсумкового контролю. За рішенням декана факультету / директора інституту передбачається надання можливості виконати пропущені завдання за індивідуальним графіком (але не пізніше, ніж до завершення підсумкового контролю).

Академічна доброчесність: http://vstup.ntu.edu.ua/polozhenniyantu_dobroch.pdf

Порушеннями академічної доброчесності є:

- академічний плагіат;
- фальсифікація;
- списування;
- обман;
- неправомірна вигода;
- хабарництво.

При проходженні контролю (поточного або підсумкового) особа, яка проходить контроль, не має

права використовувати будь-яку зовнішню (сторонню) допомогу. Якщо оцінювач підозрює особу, що проходить контроль, у використанні недозволених допоміжних засобів, він має право запропонувати їй вчинити дії, які б спростували підозру. У разі відмови від вчинення дій зі спростування підозри, списування, використання недозволених допоміжних засобів чи зовнішньої допомоги (обману) результат оцінюється як «незадовільно».

Поведінка в аудиторії. Ноутбуки та портативні пристрої можна використовувати **ВИКЛЮЧНО** з навчальною метою за вказівкою викладача. Неправомірне використання ноутбуків чи портативних пристроїв вважатиметься порушенням дисципліни, викладач має право ініціювати дії з унеможливлення їх використання.

В аудиторії забороняється вживання їжі, напоїв (за винятком води). Здобувачі вищої освіти та викладачі повинні дотримуватися етичних норм поведінки.

Здобувачам вищої освіти з обмеженими можливостями або особливими потребами слід до початку семестру звернутися до деканату факультету / директорату інституту та обговорити питання організації навчання.

При виникненні у здобувача вищої освіти проблем зі здоров'ям, які можуть заважати навчанню, слід звернутися до медичного закладу та повідомити про це деканат факультету / відповідний підрозділ інституту.

Скарги, пропозицій, зауваження та повідомлення про наявність конфліктних ситуацій в рамках освітніх програм здобувачі можуть надсилати на електронну адресу general@ntu.edu.ua або скористатися скринькою довіри, яка розміщена при вході в університет.

Електронна скринька для звернень до психологічної служби: philosophy@ntu.edu.ua.

Канали зв'язку з розробником силабуса:

електронна пошта raeta1@gmail.com

телефон кафедри у форматі: відсутній

Рекомендована література:

1. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право: загальний курс. Київ: МКЧХ, 2020. 396 с.
2. Міжнародне гуманітарне право. Посібник для юриста / [М.М. Гнатовський, Т.Р. Короткий, А.О. Кориневич, В.М. Лисик, О.Р. Поєдинок, Н.В. Хендель]; за ред. Т.Р. Короткого – Київ-Одеса : Українська гельсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2017. 145с.